

Richtlijn afgifte duur van een TLV binnen samenwerkingsverband Koers VO

d.d. 23 maart 2016

Samenwerkingsverband Koers VO hanteert de volgende richtlijn bij het bepalen van de afgifte duur van een toelaatbaarheidsverklaring voor het voortgezet speciaal onderwijs.

1 Instroom in het VSO vanuit het PO en SO:

Het uitgangspunt is dat een leerling het gehele onderwijsprogramma van primair onderwijs (PO/SBO) of speciaal onderwijs (SO) volgt alvorens de overstap te maken naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Dit betekent dat een overstap naar het VSO pas hierna kan plaatsvinden, dit vanaf 12-jarige leeftijd én zoveel mogelijk bij de natuurlijke overstap na de zomervakantie. Toelating is uiteraard alleen mogelijk met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) afgegeven door het College van Bestuur van het Samenwerkingsverband Koers VO.

2 Uitstroom vanuit het VSO naar vervolgonderwijs:

Wanneer de uitstroombestemming van een leerling is vastgesteld op vervolgonderwijs, is het kunnen behalen van een diploma leidend bij het bepalen van de afgifte duur. Hierbij wordt de gebruikelijke schoolloopbaan aangehouden (voor vmbo 4 jaar, havo 5 jaar, etc.) behalve als er door de school duidelijk wordt aangegeven dat de leerling door ondersteuningsbehoefte of opgelopen achterstand een verlengd examenprogramma nodig heeft. Wanneer in het examenjaar blijkt dat de leerling niet kan uitstromen omdat het diploma niet is of kan worden behaald, dan kan de VSO-school een nieuwe TLV aanvragen.

3 Uitstroom vanuit het VSO naar arbeid of dagbesteding:

Wanneer de uitstroombestemming van een leerling is vastgesteld op arbeid of dagbesteding, is de leeftijd van de leerling leidend bij het bepalen van de afgifte duur. De beste uitstroomleeftijd voor een VSO-leerling varieert per jongere. Het samenwerkingsverband vindt dat er voor een jongere in het VSO een onderwijsinhoudelijke meerwaarde moet zijn bij het volgen van onderwijs op school. Sommige leerlingen hebben meer tijd nodig om zich te ontwikkelen dan andere leerlingen. De ene leerling kan al uitstromen richting arbeid of dagbesteding op 16 of 18 jarige leeftijd, voor een ander is dit pas aan de orde bij 20 jaar.

Het uitgangspunt is dat er voor leerlingen in het VSO met uitstroombestemming arbeid of dagbesteding door het samenwerkingsverband een TLV wordt afgegeven t/m 18 jaar. Op deze leeftijd wordt al dan niet een nieuwe TLV aangevraagd. Overigens begint het proces op weg naar deze –eventuele-nieuwe TLV-afgifte al eerder, omdat hier verschillende partijen bij betrokken zijn. In de Salamanca Verklaring van Unesco (1994) wordt gesteld dat extra ondersteuning van jongeren nodig is voor een effectieve transitie van onderwijs naar een dagbesteding, passend bij de taken die de maatschappij aan hen stelt, zoals het verrichten van arbeid. Scholen hebben een taak om leerlingen te helpen bij het dagelijkse functioneren en om vaardigheden aan te leren om economisch actief te worden. Dit aanbod hoort volgens Unesco in het curriculum te worden opgenomen.

Wanneer een leerling goed voorbereid en met uitzicht op een passende arbeid- of dagbestedingsplaats het VSO verlaat, is de kans groter dat hij terecht komt op passende plek. Dit is niet alleen in het belang van de leerling en het samenwerkingsverband, maar ook wenselijk vanuit maatschappelijk oogpunt.

3.1 Betrokken partijen

De partijen die betrokken zijn bij de afgifte van een TLV vanaf 18-jarige leeftijd zijn:

1. de ouders van de leerling en de leerling zelf
2. de VSO-school
3. de gemeente, als verantwoordelijke (financier) voor een passend zorgaanbod
4. het samenwerkingsverband, als verantwoordelijke voor de financiering van een passend ondersteuningsaanbod

ad. 1 Het samenwerkingsverband hecht veel waarde aan de betrokkenheid van ouders en de leerling. Dit wordt ook ondersteund door al eerder genoemde Salamanca Verklaring van Unesco. Daarin stelt men dat een coöperatieve en ondersteunende samenwerking tussen scholen en ouders van essentieel belang is voor de positieve ontwikkeling van het kind/de leerling. Ook wordt gezegd dat het partnerschap tussen ouders, gemeenten en samenwerkingsverbanden gestimuleerd moet worden.

ad. 2 De school kent de leerling en ouders goed, werkt toe naar de overstap uit het vso, maar heeft ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van haar deelname in het samenwerkingsverband Koers VO, namelijk een

stabiel aantal leerlingen in het VSO na te streven en een (combinatie) arrangement tussen vso en zorg te bieden wanneer dit voor de leerling het meest passend is.

- ad. 3 Vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is de gemeente vanaf een leeftijd van 18 jaar verantwoordelijk om te zorgen voor een vorm van dagbesteding voor kwetsbare (jong)volwassenen. Het is belangrijk dat de vso-school zo vroeg mogelijk, bij voorkeur voordat de leerling 18 jaar wordt, in gesprek gaat met de gemeente en Koers VO om zo een passend arrangement voor de jongere te realiseren.
- ad. 4 Het Ondersteuningsplan van Koers VO is leidend. Welke uitgangspunten staan hier in die van belang zijn?
- Samen werken aan een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere (pag. 4).
 - Samen zorgen we voor vloeiende overgangen tussen scholen en onderwijs(zorg) voorzieningen waarbij het onderwijs en de zorg de jongere ondersteunen (pag. 4).
 - Wij zijn samen verantwoordelijk voor onze leerlingen. Samenwerking start bij elkaar kennen en elkaar vertrouwen. Elkaar kennen is een voorwaarde om elkaars sterke kanten te benutten en samen leerlingen passend onderwijs te kunnen bieden. Het gaat om samen flexibel en creatief willen zijn in het zoeken naar oplossingen voor leerlingen. Als tweede aspect van samenwerken zien we “zorgvuldig handelen in het belang van de leerling”. Dit is het uitgangspunt op elke school. We willen daarom niet alles ‘dichtregelen’ in protocollen en regels. De vraag “Wat heeft deze leerling nodig?” staat centraal en het principe ‘motiveren en documenteren’ wordt steeds toegepast (pag. 4).

Praktische uitwerking van de 'Richtlijn afgifte duur van een TLV VSO3 en VSO4 binnen samenwerkingsverband Koers VO'.

Met de ingang van Passend Onderwijs (1 augustus 2014) zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor de toelating tot het (voortgezet) speciaal onderwijs cluster 3 en cluster 4. Met het bepalen van deze toelating, en daarmee het afgeven van de toelaatbaarheidsverklaring (TLV), moet tevens worden bepaald voor hoe lang de TLV afgegeven wordt. Dit is geen standaardgegeven meer (ten opzichte van de Cvl-indicaties die een standaardafgifte duur hadden).

Dit is de praktische uitwerking van de hierboven beschreven 'Richtlijn afgifte duur van een TLV binnen samenwerkingsverband Koers VO'. Met deze richtlijn wil Samenwerkingsverband Koers VO eenduidig beleid voeren over de afgifte duur van de TLV's.

Bij het bepalen van de afgifte duur van de TLV zijn de volgende factoren leidend:

- Of de leerling onderwijs volgt op didactisch niveau (PrO t/m VWO: uitstroombestemming vervolgonderwijs of arbeid) of onderwijs volgt binnen het vso cluster 3 met uitstroombestemming arbeid of dagbesteding.
- De klas waarin de leerling instroomt (bij onderwijs op didactisch niveau) of de leeftijd van de leerling ten tijde van het aanvragen van de TLV.
- De aard van de benodigde ondersteuning en daarmee samenhangend de mogelijke terugkeer naar regulier vo of een lagere bekostigingscategorie
- Of het een nieuwe leerling betreft (leerling die op dat moment geen vso-onderwijs volgt met TLV/Cvl-indicatie) of dat het een herbeoordeling betreft (TLV wordt aangevraagd door vso-school waar de leerling op dat moment onderwijs volgt).

Hiernaast behoeft de richtlijn nog enkele opmerkingen.

Algemene opmerkingen:

- Er wordt altijd een minimale TLV afgegeven indien de ondersteuningsbehoefte aangeeft dat terugkeer naar het regulier vo / lagere bekostigingscategorie aan de orde zou kunnen zijn. Hier wordt alleen vanaf geweken op het moment dat de leerling reeds een sector-/profielkeuze heeft gemaakt.
- De richtlijn is zo opgesteld dat de vso-school in principe maar één keer een herbeoordeling hoeft aan te vragen voor vso-leerlingen waarvan duidelijk is dat de ondersteuningsbehoefte zo groot is dat deze ondersteuning alleen geboden kan worden binnen een vso-school.
- Leerlingen vanuit het po (bao, sbo en so) kunnen pas doorstromen naar het vso wanneer zij het volledige programma van het po hebben doorlopen (uitstroombestemming vervolgonderwijs/arbeid) of rond hun 12^e jaar (uitstroombestemming arbeid/dagbesteding). Deze overstap vindt zoveel mogelijk plaats na de zomervakantie.

Opmerkingen specifiek gericht op het praktijkonderwijs:

- Voor het praktijkonderwijs bestaat geen cursusduur, maar wel een leeftijdsgrens van 18 jaar. Hierdoor wordt er een TLV afgegeven tot en met het schooljaar dat de leerling 18 jaar wordt, en niet tot en met het examenjaar (dit jaar is nl. niet bekend).
- De gemiddelde uitstroomleeftijd van een PrO-leerling is 17 jaar. Een vijfde en zesde leerjaar zijn hierdoor niet altijd aan de orde. Deze klassen zijn dan ook optioneel, en in de richtlijn grijs gemaakt.

Opmerkingen specifiek gericht op het VSO cluster 3, met uitstroombestemming arbeid en dagbesteding:

- Indien duidelijk dat terugstroom naar het regulier VO of een lagere bekostigingscategorie niet aan de orde is, wordt er voor leerlingen in het VSO cluster 3 met uitstroombestemming arbeid of dagbesteding een TLV afgegeven t/m 18 jaar.
- Wanneer blijkt dat onderwijs voorliggend blijft na het 18^e jaar, kan de vso-school een nieuwe TLV aanvragen. Deze kan, afhankelijk van het perspectief van de jongere, afgegeven worden voor 1 of 2 schooljaren.

NB: dit is een algemene richtlijn waar incidenteel en beargumenteerd door Koers VO vanaf kan worden geweken op basis van de aanwezige dossierinformatie

Geldigheidsduur van een toelaatbaarheidsverklaring voor leerlingen die onderwijs volgen op didactisch niveau (cluster 4 en mogelijk cluster 3 LZK en LG):

VMBO		Instroom binnen het VSO in de volgende klas (rekening houdend met overgangsbewijs rond zomervakantie):					
Uitstroombestemming	Terugkeer naar vo mogelijk?	1 ^e klas (onder- en zij-instroom)	2 ^e klas	Sector-keuze	3 ^e klas	4 ^e klas	
Onderwijs / Arbeid	Ja	Minimale duur			T/m examenjaar		
	Nee	Nieuwe leerling: tot einde 2 ^e klas	Nieuwe leerling: minimale duur				
		Herbeoordeling: tot einde 3 ^e klas	Herbeoordeling: t/m examenjaar				

HAVO		Instroom binnen het VSO in de volgende klas (rekening houdend met overgangsbewijs rond zomervakantie):					
Uitstroombestemming	Terugkeer naar vo mogelijk?	1 ^e klas (onder- en zij-instroom)	2 ^e klas	3 ^e klas	Profiel-keuze	4 ^e klas	5 ^e klas
Onderwijs / Arbeid	Ja	Minimale duur				T/m examenjaar	
	Nee	Nieuwe leerling: tot einde 2 ^e klas	Nieuwe leerling: minimale duur				
		Herbeoordeling: tot einde 3 ^e klas	Herbeoordeling: t/m examenjaar				

VWO		Instroom binnen het VSO in de volgende klas (rekening houdend met overgangsbewijs rond zomervakantie):						
Uitstroombestemming	Terugkeer naar vo mogelijk?	1 ^e klas (onder- en zij-instroom)	2 ^e klas	3 ^e klas	Profiel-keuze	4 ^e klas	5 ^e klas	6 ^e klas
Onderwijs / Arbeid	Ja	Minimale duur				T/m examenjaar		
	Nee	Nieuwe leerling: tot einde 2 ^e klas	Nieuwe leerling: minimale duur					
		Herbeoordeling: tot einde 3 ^e klas	Herbeoordeling: t/m examenjaar					

PrO		Instroom binnen het VSO in de volgende klas (rekening houdend met overgangsbewijs rond zomervakantie):					
Uitstroombestemming	Terugkeer naar vo mogelijk?	1 ^e klas (onder- en zij-instroom)	2 ^e klas	3 ^e klas	4 ^e klas	5 ^e klas	6 ^e klas
Arbeid / Dagbesteding	Ja	Minimale duur			T/m schooljaar waarin leerling 18 jaar wordt		
	Nee	Nieuwe leerling: tot einde 2 ^e klas	Nieuwe leerling: minimale duur	Nieuwe leerling: t/m schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt			
		Herbeoordeling: tot einde 3 ^e klas	Herbeoordeling: t/m schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt				

NB: dit is een algemene richtlijn waar incidenteel en beargumenteerd door Koers VO vanaf kan worden geweken op basis van de aanwezige dossierinformatie

Geldigheidsduur van een toelaatbaarheidsverklaring voor leerlingen die onderwijs volgen binnen het vso cluster 3 met uitstroombestemming arbeid en dagbesteding:

ZML, LZK en LG + LG/MG en ZML/MG		Leeftijd van de leerling ten tijde van aanvragen TLV:							
Uitstroombestemming	Terugkeer naar reg. vo of een lagere bekostigingscategorie mogelijk?	12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar
Onderwijs	Ja / nee	Zie overzicht geldigheidsduur toelaatbaarheidsverklaring voor leerlingen op didactisch niveau							
Arbeid / Dagbesteding	Ja	1, 2 of 3 schooljaren (afhankelijk van perspectief)			T/m einde schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt			Indien nog geen uitstroombemogelijkheid: 1 of 2 schooljaren (afhankelijk van perspectief)	
	Nee	T/m einde schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt							

NB1: Categorie 3 TLV (MG) ingezet op een ZML-school of LG-school: 2 jaar, daarna afwegen of lagere bekostigingscategorie afdoende is.

NB2: Categorie 3 TLV LG/MG en ZML/MG kan alleen worden aangevraagd wanneer de leerling reeds onderwijs volgt binnen het ZML- of LG-onderwijs en er aangetoond kan worden dat men met de lagere bekostigingscategorie niet tegemoet kan komen aan de behoefte van de leerling.

NB3: Leerlingen met het Syndroom van Down worden niet meer apart gecategoriseerd, maar vallen onder ZML.

MG		Leeftijd van de leerling ten tijde van aanvragen TLV:							
Uitstroombestemming	Terugkeer mogelijk?	12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar
Arbeid / dagbesteding	N.v.t.	T/m einde schooljaar waarin leerling 18 jaar wordt						Indien nog geen uitstroombemogelijkheid: 1 of 2 schooljaren (afhankelijk van perspectief)	

NB: dit is een algemene richtlijn waar incidenteel en beargumenteerd door Koers VO vanaf kan worden geweken op basis van de aanwezige dossierinformatie